

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 21. mars 2013 truffet vedtak i

Sak nr: 107/12 (arkivnr: 201200925-89)

Saken gjelder: Klage fra A på sorenskriver B ved X tingrett.

Utvalgsmedlemmer: Unni Sandbukt (leder)
Randi Grøndalen
Jeppe Normann
Svein J. Magnussen
Björg Tørresdal

Offentlighet: I medhold av offentleglova § 13, jf. forvaltningsloven § 13, er klagers navn unntatt fra offentlighet. For øvrig er vedtaket offentlig, jf. offentleglova § 3.

Vedtak:

1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder rettens avgjørelser.
2. Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor sorenskriver B.

Innledning:

A har den 24. november klaget på sorenskriver B ved X tingrett. Klagen gjelder dommeratferd og lang saksbehandlingstid. Sorenskriver B har ved brev av 24. januar 2013 uttalt seg til klagen.

Saksfremstilling:

Bakgrunnen for klagen er klagers begjæring om innsyn i straffesaksdokumenter, herunder sen saksbehandling, samt X tingretts beslutning om oppnevning av sakkyndig.

Klager – A – har i hovedsak vist til følgende:

X tingrett har nektet å behandle en innsynsbegjæring i forbindelse med en privat anlagt straffesak. Klager har i den forbindelse vist til at tingretten i brev av 19. november 2011 opplyste at begjæringen kan vurderes av retten dersom innsyn først nektes av politiet. Klager har videre anført at tingretten uten lovhjemmel avsa kjennelse om oppnevning av rettspsykiatrisk sakkyndig. Klager hevder dette skjedde i et hemmelig rettsmøte uten at klager fikk anledning til å uttale seg. Klager opplyser at kjennelsen er anket til lagmannsretten, men at tingretten sannsynligvis har kastet den.

Innklagede – sorenskriver B – har i hovedsak vist til følgende:

Innklagede viser innledningsvis til at X tingrett har flere registrerte saker på klager. Tingretten er også saksøkt av klager. Innklagede opplyser at hun har anmeldt klager til politiet på grunn av trusler, og at klager er ilagt kontaktforbud mot innklagede. Når det gjelder klagers anførsler om at tingretten har nektet å behandle krav om innsyn, har innklagede vedlagt diverse brev som er sendt fra tingretten. Av vedlegg 3 (brev av 16. november 2011) fremgår det at tingretten ikke kan behandle klage over sen saksbehandling ved X politidistrikt og at tingretten heller ikke kan sette tidsfrister for politiet. I vedlegg 4 (brev av 15. desember 2011) vises til at saken er avsluttet ved tingretten og at ytterligere purringer ikke vil bli besvart. Innklagede opplyser at klager i en periode fortsatte med daglige innleveringer av prosesskriv til tingretten.

Innklagede oppfatter at klagers anførsel om hemmelig rettsmøte knytter seg til en tidligere beslutning fra X tingrett om oppnevning av sakkyndig. Beslutningen er opphevet ved Y lagmannsretts kjennelse 11. januar 2013. Også en tidligere kjennelse om oppnevning ble opphevet av lagmannsretten. Innklagede var ikke dommer i disse sakene.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Partene er orientert om retten til å forklare seg muntlig for utvalget. Klageren har ved skriv mottatt 19. mars 2013 begjært muntlig forhandling vedrørende klagen og forholdene ved X tingrett. Tilsynsutvalget finner dette åpenbart unødvendig av hensyn til sakens opplysning, jf. domstoloven § 238 annet ledd.

Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf. domstoloven § 236 første ledd.

Domstolloven § 236 fjerde ledd setter begrensninger for Tilsynsutvalgets myndighet. Utvalget kan ikke vurdere forhold som kan ankes eller brukes som grunnlag for anke, som innsigelser mot beslutninger under saksbehandlingen og rettens øvrige avgjørelser i saken.

Klager har som grunnlag for klagen vist til to forskjellige saker ved X tingrett:

1. X tingrett har nektet å behandle en begjæring om innsyn i straffesaksdokumenter.
2. X tingrett har i et hemmelig rettsmøte avsagt en kjennelse i strid med loven."

Klager har vist til at den første saken ble anket til Y lagmannsrett den 13. juni 2012, og at den andre saken, som gjelder oppnevning av rettspsykiatrisk sakkyndige, ble anket den 18. juni 2012. Han sendte begge anker direkte til Y lagmannsrett. Klager har i den forbindelse anført at saker sendt til X tingrett verken blir behandlet eller besvart, og at tingretten verken har behandlet ankene eller sendt disse til lagmannsretten.

Klagers henvendelser til retten i forbindelse med hans saker er mange og svært uoversiktlige.

Tilsynsutvalget legger til grunn at den aktuelle klagen har sin bakgrunn i en siktelse mot klageren for trusler, utferdiget 8. februar 2011, men hvor saken den 21. september 2011 ble henlagt på grunn av tvil om hans strafferettslige tilregnelighet. I denne forbindelse var rettspsykiatrisk sakkyndige oppnevnt ved X tingretts beslutning 11. februar 2011. Klagers krav om innsyn i straffesaksdokumentene knytter seg til oppfølgende krav om erstatning etter uberettiget strafforfølgning.

Y lagmannsrett har ved kjennelse avsagt 11. januar 2013 truffet avgjørelse vedrørende de to angitte anker/tema - klagers krav om innsyn i straffedokumentene og klagers angrep på tingrettens beslutning om oppnevning av sakkyndige. Det fremgår av kjennelsen at klager hadde sendt et brev til X tingrett den 28. november 2012, hvor han etterlyste behandling av sine anker til Y lagmannsrett. Y lagmannsrett mottok saksdokumentene i straffesaken fra C politidistrikt 18. desember 2012. Anken vedrørende oppnevning av sakkyndige fulgte saksdokumentene. Anken vedrørende innsyn i saksdokumentene fulgt ikke saksdokumentene. Den ble oversendt lagmannsretten fra tingretten 3. januar 2013. X tingrett hadde ikke behandlet innsynsbejæringen. Av saksdokumentene fremgikk imidlertid at det forelå en begjæring om innsyn fra klageren til Z tingrett den 30. mai 2012. I anken av 18. mai 2012 opplyste også A at han hadde fått innsyn i saksdokumentene ved personlig fremmøte i retten etter at hans tidligere advokat ikke hadde fått oversendt disse fra politiet.

Når det gjelder innsynsbejæringen, ble resultatet ved Y lagmannsretts kjennelse 11. januar 2013 at innsynsbejæringen må behandles av tingretten som første instans, og anken ble derfor avvist fra lagmannsretten. Når det gjelder spørsmålet om oppnevning av rettspsykiatrisk sakkyndige, ble resultatet at X tingretts beslutning av 11. februar 2011 ble opphevet – dette fordi klageren ikke hadde fått anledning til å uttale seg.

Tilsynsutvalget går ikke nærmere inn i de rettslige problemstillinger knyttet til innsynsbejæringen og oppnevningen av rettspsykiatrisk sakkyndige. Dette gjelder forhold som kan bringes inn for overordnet instans gjennom anke, og som utvalget derfor ikke kan vurdere. I dette tilfelle er også sakene faktisk blitt behandlet av lagmannsretten etter anke.

Klagen avvises så langt den gjelder rettslige spørsmål knyttet til avgjørelsen av klagers begjæring om innsyn og avgjørelsen om oppnevning av sakkyndig.

Tilsynsutvalget legger til grunn at klager også har anført lang saksbehandlingstid som klagegrunn, basert på at dommeren har opptrådt sendrektig i forhold til håndteringen av hans innsynsbejæring, og videre at tingretten "nektet" å behandle hans anker og at disse ikke ble videresendt til lagmannsretten. Dette er forhold som utvalget kan vurdere.

Tilsynsutvalget antar at det var klagers henvendelse til X tingrett 28. november 2012 som gjorde tingretten oppmerksom på de to ankene og som således foranlediget behandlingen av disse. Dette er imidlertid uklart, slik saken er opplyst.

Når det gjelder innsynsbejæringen, fremsatt ved stevning 7. oktober 2011, sendte sorenskriver B denne til X politidistrikt den 19. oktober 2011. Samtidig opplyste hun til klageren at han kunne kreve spørsmålet avgjort av retten dersom politiet nekter innsyn. I nytt brev av 16. november 2011 til klageren henviste hun til at saken hører under politiet, ved opplysningen om at tingretten ikke kan behandle klager over sen saksbehandling i politiet eller sette tidsfrister for politiet. Til slutt heter det at "Retten har derfor avsluttet saken her og foretar seg ikke noe ytterligere i saken."

Hvorvidt dommeren her har gitt uttrykk for en riktig forståelse av rettsregler, kan ikke behandles av Tilsynsutvalget, jf. ovenfor. Poenget i forbindelse med saksbehandlingstiden og manglende behandling, er imidlertid at det ikke fremgår noe sted at politiet har behandlet og avslått innsynsbejæringen, eller at tingretten har fått noen ytterligere foranledning til å behandle saken. Det er ikke grunnlag for å konstatere at sorenskriver B har forsømt seg i anledning oppfølging av anken.

Når det gjelder anken vedrørende oppnevning av sakkyndige, var ikke sorenskriveren dommer i den saken, og Tilsynsutvalget har ikke grunnlag for å laste sorenskriveren som domstolsleder at denne anken ikke er oversendt lagmannsretten tidligere. Det er også uklart hvor denne anken har tatt veien, og når og hvordan tingretten ble klar over at denne forelå.

Det må være påvist konkrete forhold, i form av klanderverdig opptreden fra dommerens side, for at utvalget skal kunne reagere med disiplinærtiltak. Ikke enhver uheldig handling fører til kritikk. Det må overgå en viss terskel. Av betydning i denne sammenheng er om det er påvist forhold som er egnet til å svekke tilliten til domstolene og dommerne. Tilsynsutvalget kan ikke se at slike forhold foreligger. Det er etter dette ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak overfor sorenskriver B.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder rettens avgjørelser.
2. Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor sorenskriver B.